

اثرات تیمارهای تنک خوشه و محلول پاشی عناصر غذایی بر خصوصیات میوه دو رقم خرما

اکبر کرمی و مختار حیدری^۱

به ترتیب دانشجوی کارشناسی ارشد و دکترای علوم باغبانی، دانشگاه شیراز.

چکیده: به منظور بهبود کیفیت و کمیت میوه خرما، طی دو آزمایش جداگانه تاثیر انواع روش های تنک و کاربرد محلول پاشی عناصر غذایی بر رشد و نمو میوه دو رقم خرماي زاهدی و کبکاب در شهرستان کازرون مورد بررسی قرار گرفت. درختان دو رقم زاهدی و کبکاب در اوایل فروردین ماه با گرده رقم زاهدی (گرده دهنده سازگار) گرده افشانی شدند. حدود ۴ هفته پس از انجام گرده افشانی (در اواخر مرحله جابوک و پس از ریزش اولیه خرما) تیمارهای تنک و محلول پاشی اعمال گردیدند. در آزمایش اول اثرات تیمارهای محلولپاشی با کود کامل تجاری (حاوی عناصر ماکرو و میکرو، با غلظت ۳ در هزار) در سه مرحله در فواصل ۱۵ روز، حذف خوشه با رعایت نسبت ۸ برگ به یک خوشه + حذف ۲۰٪ از تمامی رشته ها، حذف خوشه با رعایت نسبت ۸ برگ به یک خوشه + حذف ۲۰٪ از تمامی رشته ها + محلول پاشی، حذف خوشه با رعایت نسبت ۸ برگ به خوشه + حذف ۱۰٪ از تمامی رشته ها، حذف

خوشه با رعایت نسبت ۸ به یک برگ به خوشه حذف ۱۰٪ در تمامی رشته‌ها + محلولپاشی، حذف خوشه با رعایت نسبت ۸ به یک برگ به خوشه + حذف طول رشته‌ها از قسمت پایین خوشه، حذف خوشه با رعایت نسبت ۸ به یک برگ به خوشه + حذف طول رشته‌ها از قسمت پایین خوشه + محلولپاشی و تیمار شاهد (بدون محلول پاشی و تنک خوشه) در مورد درختان رقم زاهدی انجام گردید.

در آزمایش دوم تیمارهای محلولپاشی با کود کامل تجاری (حاوی عناصر ماکرو و میکرو، در سه مرحله فاصله ۱۵ روز با غلظت ۳ در هزار)، حذف خوشه‌های اضافی با رعایت نسبت ۸ برگ به یک خوشه + حذف کامل ۱۰٪ رشته‌ها، حذف خوشه‌های اضافی با رعایت نسبت ۸ برگ به یک خوشه + حذف کامل ۱۰٪ رشته‌ها + محلولپاشی و تیمار شاهد (بدون تنک و محلول پاشی) در مورد درختان رقم کیکاب انجام گردید.

هر دو آزمایش بصورت جداگانه در قالب طرح کاملاً تصادفی با پنج تکرار (هر تکرار شامل یک درخت) انجام گردید و مقایسه میانگین‌ها با استفاده از آزمون LSD انجام شد. در پایان هر آزمایش از هر تکرار ۵۰ عدد میوه کاملاً رسیده بطور تصادفی انتخاب گردیده و خصوصیات کمی میوه اندازه‌گیری شدند.

نتایج آزمایش اول نشان دادند کاربرد کلیه تیمارها بجز حذف خوشه اضافی با رعایت نسبت یک خوشه به ازای هشت برگ + حذف ۱۰ درصد رشته‌ها و یا تیمار حذف خوشه اضافی + محلول پاشی، موجب ایجاد تفاوت معنی‌دار در وزن میوه نسبت به شاهد گردید و بیشترین تأثیر مربوط به تیمار حذف خوشه‌های اضافی + حذف کامل ۲۰ درصد رشته‌ها و محلول پاشی بود (۱۰/۵۱ گرم در مقایسه با ۷/۱۷ گرم شاهد). کاربرد تیمارهای حذف خوشه اضافی + حذف ۲۰ درصد رشته‌ها به همراه محلول پاشی و یا بدون محلول پاشی موجب افزایش معنی‌دار طول میوه گردیدند (به ترتیب ۳۸/۲۶ و ۳۸/۷۲ میلی لیتر). همچنین طول میوه پس از کاربرد تیمارهای محلول پاشی و یا حذف خوشه اضافی + حذف ۱/۳ رشته‌ها نیز تفاوت معنی‌دار با شاهد نشان داد. قطر میوه پس از کاربرد تیمارهای حذف خوشه + حذف ۱۰ درصد رشته‌ها به همراه محلول پاشی و یا بدون محلول پاشی و همچنین تیمار حذف خوشه اضافی + محلول پاشی با شاهد تفاوت معنی‌دار نشان نداد و تأثیر سایر تیمارها بر قطر میوه معنی‌دار بود. بیشترین تأثیر بر وزن گوشت پس از کاربرد تیمار حذف خوشه اضافی + حذف خاص ۲۰ داده رشته‌ها و محلول پاشی بدست آمد. این تیمار همچنین موجب ایجاد بیشترین قطر میوه و نسبت گوشت به هسته طول هسته وزن هسته گردید. در مجموع نتایج این پژوهش نشان داد حذف خوشه اضافی به همراه حذف ۲۰٪ رشته‌ها به همراه محلول پاشی می‌توانند در بهبود کیفیت میوه خرماي رقم زاهدی بیشترین تأثیر را داشته باشند.

نتایج آزمایش دوم نشان داد کاربرد حذف خوشه + حذف ۱۰ درصد رشته‌ها به تنهایی و یا به همراه محلول پاشی موجب افزایش معنی‌دار طول میوه، وزن گوشت و وزن میوه نسبت به تیمار شاهد و یا تیمار محلول پاشی گردید. همچنین کاربرد کلید تیمارهای بکار رفته در این پژوهش موجب افزایش معنی‌دار طول هسته،